

7017

۵۰۰

۱

۶۲۴

تاریخستان

www.Ketab.ir

۱۴۹۱ پژوهشگاه بین‌المللی المصطفی

سرشناسه:	نصرتی، علی اصغر، ۱۳۳۹ -
عنوان و نام پدیدآور:	اندیشه سیاسی امام خمینی رحمته الله علیه / علی اصغر نصرتی.
مشخصات نشر:	قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی رحمته الله علیه ، ۱۳۹۷.
مرجع تولید:	پژوهشگاه بین‌المللی المصطفی رحمته الله علیه
مشخصات ظاهری:	۴۲۴ ص.
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۴۹۳-۵
وضعیت فهرست نویسی:	فیبا
یادداشت:	کتابنامه.
موضوع:	خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹ - ۱۳۶۸.
موضوع:	Khomeyni, Ruhollah, Leader and Founder of IRI
موضوع:	خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹ - ۱۳۶۸. -- دیدگاه درباره سیاست و حکومت
موضوع:	Khomeyni, Ruhollah, Leader and Founder of IRI -- Views on politics and government
موضوع:	اسلام و سیاست: اسلام و سیاست
شناسه افزوده:	جامعه المصطفی رحمته الله علیه العالمية. مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی رحمته الله علیه
شناسه افزوده:	Almustafa International University / Almustafa International Translation and Publication center
رده بندی کنگره:	DSR ۱۵۷۶ / الف ۸۱۳۹۷
رده بندی دیویی:	۹۵۵ / ۰۸۴۲ . ۹۲
شماره کتابشناسی ملی:	۵۲۴۳۹۳۸

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

اندیشه سیاسی امام خمینی رحمته الله علیه
 مؤلف: علی اصغر نصرتی
 چاپ اول: ۱۳۹۷ ش / ۱۴۴۰ ق
 ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی رحمته الله علیه
 ● چاپ: نارنجستان ● قیمت: ۴۴۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۵۰۰ نسخه

مراکز پخش

◀ ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نبش کوچه ۱۸؛
 تلفن: ۰۲۵ ۳۷۸۳۹۳۰۵ / (داخلی ۱۰۵) / تلفکس: ۰۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴ +۹۸
 ▶ ایران، قم، بلوار محمدامین، سه راه سالاریه. تلفن: ۰۲۵. ۳۲۱۳۳۱۰۶

 <http://buy-pub.miu.ac.ir> @pub_almostafa

باسپاس از دست اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رساندند.

- مدیر انتشارات: سید اباذر هاشمی هریکندنی
- مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری
- ناظر فنی: محمدباقر شکری
- ناظر گرافیک: مسعود مهدوی
- ناظر چاپ: نعمت‌الله یزدانی
- صفحه‌آرا: علی عبادی فرد

اندیشه سیاسی امام خمینی رحمة الله عليه

علی اصغر نصرتی

مرکز بین المللی
ترجمه و نشر المصطفی

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی فراوری اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پای‌بندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این‌رو مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و اندیشه‌های ناب و ژرف، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت بنیان‌گذاران این شجره طیبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی) می‌باشد.

جهانی شدن و گسترش سلطه فرهنگی غرب در سایه رسانه‌های فرهنگی و ارتباطی اقتضا دارد که دانش پژوهان و علاقه‌مندان به این مباحث، با اندیشه‌های بلند و ارزش‌های متعالی آشنا شوند و این مهم با ایجاد رشته‌های تخصصی، تولید متون جدید و علمی، گسترش دامنه آموزش و تربیت سازمان‌یافته دانشجویان به سرانجام خواهد رسید. این فرایند گاه در پرداختن به مباحث بنیادین و تدوین متون تخصصی تعریف می‌شود و گاه در نگارش بحث‌های علمی، اما نه‌چندان پیچیده و تخصصی به ظهور می‌رسد.

بالندگی مراکز آموزشی در گرو نظام آموزشی منسجم، قانونمند و پویاست. بازنگری در متن‌ها و شیوه‌های آموزشی و پژوهشی و به‌روز کردن آنها نیز این انسجام و پویایی و در نتیجه نشاط علمی مراکز آموزشی و پژوهشی را در پی دارد.

«جامعة المصطفیٰ ﷺ العالمية» به عنوان بخشی از این مجموعه که رسالت بزرگ تعلیم و تربیت طلاب غیر ایرانی را بر عهده دارد، تألیف متون درسی مناسب را سرلوحه تلاش خود قرار داده و تدوین و نشر متون درسی در موضوعات گوناگون علوم دینی، حاصل این فرایند است.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفیٰ ﷺ

پیش‌گفتار

حوزه‌های علمیه در طول تاریخ، همواره تعلیم و تربیت را جزو رسالت‌های اصیل خود قرار داده‌اند و به این وسیله، معارف فاخر اسلام و علوم اهل بیت علیهم‌السلام را نسل به نسل تا به امروز رسانیده و در این راستا بیشترین اهتمام را به کتاب‌های آموزشی داشته‌اند.

جامعه‌المصطفی علیه‌السلام العالمیه نیز نهاد حوزوی بین‌المللی است که تعلیم و تربیت فراگیران غیرایرانی را در حوزه علوم اسلامی و انسانی بر عهده دارد و مشتاقان بسیاری از ملیت‌های گوناگون در سطوح مختلف آموزشی و رشته‌های متنوع علوم اسلامی و انسانی در این نهاد تحصیل می‌کنند. دانش و بینش اسلامی طلاب غیرایرانی - با توجه به تنوع منطقه‌ای و کشوری - تفاوت‌هایی دارد. همین امر، ایجاب می‌کند که این نهاد به تدوین متون نوین و متناسب با تنوع ملیتی بپردازد.

این نهاد مبارک، تدوین متون درسی متناسب با نظام آموزشی را از مأموریت‌های ویژه «اداره کل تدوین متون درسی» پژوهشگاه بین‌المللی المصطفی علیه‌السلام قرار داده و این اداره با اتکا به تجربه‌اش و دستیابی به شکوفایی جدید در تولید علم، امید دارد با عنایات الهی و توجهات حضرت ولی عصر علیه‌السلام از عهده این مأموریت برآمده و در گسترش فرهنگ و معارف اسلام ناب محمدی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وآلهم‌وسلم سهمیم باشد. این اداره با قدردانی از فعالیت‌های گذشتگان، می‌کوشد در اجرای این مأموریت با همکاری گروه‌های علمی جامعه‌المصطفی علیه‌السلام و رعایت معیارهای پیشرفته متون درسی، نیازهای آموزشی این نهاد مبارک را تأمین کند.

اثر علمی پیش رو نیز که به همت مؤلف محترم جناب آقای علی اصغر نصرتی برای دوره کارشناسی، ماده عمومی همه رشته‌ها، به عنوان متن درسی تهیه و تدوین شده، در چهارچوب اهداف آموزشی جامعة المصطفی رحمته الله علیه، مبتنی بر نیازهای بین‌المللی صورت پذیرفته و در اختیار دانش‌پژوهان محترم قرار گرفته است. ضمن ارج نهادن به تلاش‌های خالصانه مؤلف محترم، از همکاری بخش‌های مختلف جامعة المصطفی رحمته الله علیه که امکان چاپ و نشر این اثر را فراهم آورده‌اند، تشکر و قدردانی می‌شود.

رئیس پژوهشگاه بین‌المللی المصطفی رحمته الله علیه

فهرست

۱۷	مقدمه
۱۹	فصل اول: مروری بر زندگی و زمانه امام خمینی رحمته الله علیه
۲۰	۱. زندگی فردی و خانوادگی
۲۱	۲. زندگی سیاسی - اجتماعی
۲۵	امام خمینی و مرجعیت آیت الله بروجردی
۲۸	تألیف کتاب کشف اسرار
۳۲	نهضت ملی
۳۳	روند قراردادهای نفتی ایران
۳۷	ماهیت و غایت نهضت
۳۷	رهبری نهضت
۳۸	فدائیان اسلام و امام خمینی
۴۰	برنامه حکومت اسلامی فدائیان اسلام
۴۶	ماجرای انجمن‌های ایالتی و ولایتی
۴۷	انقلاب سفید [ضمیمه ۲]
۴۹	سخنرانی روز عاشورا و قیام ۱۵ خرداد
۵۰	مبارزه با کاپیتولاسیون
۵۵	فصل دوم: زندگی سیاسی - اجتماعی امام خمینی رحمته الله علیه از تبعید تا پیوستن به ملکوت اعلی
۵۶	تبعید به ترکیه
۵۷	تبعید به عراق
۵۸	جنگ شش‌روزه و موضع امام خمینی

طرح بحث حکومت اسلامی / ولایت فقیه	۶۰
جشن تاج‌گذاری و موضع امام	۶۱
رحلت مشکوک آقامصطفی خمینی و آغاز نهضت آشکار مردمی در ایران	۶۱
هجرت به پاریس	۶۳
طرح جمهوری اسلامی در پاریس	۶۴
تأسیس شورای انقلاب، بازگشت به ایران، تشکیل دولت موقت	۶۴
۲۲ بهمن، پیروزی انقلاب و ایجاد نهادهای رسمی جمهوری اسلامی	۶۶
تسخیر لانه جاسوسی امریکا	۶۸
جنگ تحمیلی عراق علیه ایران	۶۸
خلع بنی صدر از ریاست جمهوری	۶۹
پذیرش قطعنامه ۵۹۸	۶۹
پیام امام به گورباچف [ضمیمه ۵]	۷۲
صدور حکم ارتداد سلمان رشدی [ضمیمه ۶]	۷۳
صدور منشور روحانیت [ضمیمه ۷]	۷۵
عزل (پذیرش استعفای) آیت الله منتظری (از قائم مقامی رهبری) [ضمیمه ۸]	۷۶
اصلاح قانون اساسی	۷۶
رحلت امام	۷۷
وصیت نامه سیاسی - الهی [ضمیمه ۹]	۷۷
فصل سوم: شخصیت علمی	۸۱
پیشینه علمی	۸۱
آثار علمی	۸۴
۱. تألیفات عرفانی، فلسفی و اخلاقی	۸۴
۲. آثار فقهی استدلالی	۸۶
۳. رساله‌های عملیه	۸۶
امام شخصیت علمی نام‌آشنا در حوزه‌های علمیه قبل از نهضت ۱۳۴۲	۸۸

۹۱.....	فصل چهارم: مفاهیم بنیادین اندیشه سیاسی امام خمینی رحمته الله علیه
۹۱.....	سیاست
۹۳.....	دین
۹۴.....	دین و سیاست
۹۶.....	مسئله جدایی دین از سیاست
۹۷.....	اندیشه سیاسی، مکتب سیاسی
۹۹.....	ماهیت اندیشه سیاسی اسلامی
۹۹.....	اندیشه سیاسی شیعی
۱۰۰.....	اندیشه سیاسی بزرگان شیعه
۱۰۰.....	جایگاه اندیشه سیاسی امام خمینی در تفکر اسلامی
۱۰۱.....	قدرت (در نگاه امام و دیگر نظریه‌ها)
۱۰۴.....	انسان
۱۱۱.....	فصل پنجم: مبانی اندیشه سیاسی امام خمینی رحمته الله علیه
۱۱۱.....	مبانی معرفت‌شناختی
۱۱۳.....	۱. روش استدلالی یا برهانی
۱۱۴.....	۲. روش فقهی یا شریعت‌نامه‌ای
۱۱۵.....	۳. روش جدلی کلامی
۱۱۵.....	۴. روش شهودی یا ذوقی
۱۱۷.....	۵. روش تاریخی
۱۱۸.....	مبانی هستی‌شناسی
۱۲۵.....	مبانی انسان‌شناختی
۱۲۵.....	۱. تعریف انسان
۱۲۵.....	۲. ابعاد وجودی انسان
۱۲۶.....	۳. کمال انسان
۱۲۸.....	مبانی جامعه‌شناختی

۱۲۹	۱. جامعه مطلوب
۱۲۹	۲. قانونمندی
۱۲۹	۳. توجه به ارتقای جایگاه انسان
۱۳۰	۴. زمینه ساز عدالت اجتماعی
۱۳۰	۵. برقراری آزادی
۱۳۰	۶. جامعه واحد
۱۳۱	۷. احیاگر مجد و عظمت اسلام
۱۳۱	۸. اجرای احکام اسلام
۱۳۱	۹. مبارزه با فساد و اصلاح امور
۱۳۲	۱۰. برقراری حکومت اسلامی
۱۳۲	۱۱. روش های اصلاح جامعه
۱۳۵	فصل ششم: حکومت اسلامی
۱۳۵	ضرورت حکومت اسلامی
۱۳۵	۱. به ضرورت عقلی
۱۳۷	۲. ضرورت استمرار احکام
۱۳۸	۳. رویه امیرالمؤمنین علی علیه السلام
۱۴۳	۴. ویژگی های حکومت اسلامی
۱۴۷	فصل هفتم: ولایت فقیه
۱۴۷	پیشینه بحث ولایت فقیه
۱۴۹	مرحله اول: دوره آغاز اجتهاد
۱۵۰	مرحله دوم: دوره صفویه
۱۵۱	مرحله سوم: دوره قاعده مندی ولایت فقیه
۱۵۲	مرحله چهارم: دوره مشروطه
۱۵۳	مرحله پنجم: دوره مقرون به امام خمینی رحمته الله علیه
۱۵۴	۱. نظریه ولایت انتصابی فقیه

۱۵۵	۲. نظریه ولایت فقیه بر امور حسبه
۱۵۷	۳. نظریه ولایت انتخابی فقیه
۱۵۸	۴. دیدگاه امام خمینی بر ولایت مطلقه فقیه (۱۳۶۸ ش)
۱۶۳	مؤلفه‌های تحقق ولایت فقیه
۱۶۴	۱. مشروعیت
۱۶۴	۲. مقبولیت
۱۶۵	۳. مدت زمان تصدی ولایت فقیه
۱۶۷	۴. شرایط ولی فقیه از نگاه امام
۱۶۸	۵. علم به قانون
۱۶۹	۶. عدالت
۱۷۰	۷. کفایت سیاسی
۱۷۳	فصل هشتم: وظایف و اختیارات ولی فقیه
۱۷۳	وظایف ولی فقیه
۱۷۴	۱. حفظ کیان اسلام و نظام سیاسی اسلامی
۱۷۶	۲. تحقق عدالت و قسط در جامعه
۱۷۷	۳. رعایت و تحقق مصالح عمومی در جامعه
۱۷۸	۴. اجرای احکام شرعی و قوانین الهی
۱۷۸	۵. حفظ تمامیت ارضی و استقلال و حیثیت جامعه اسلامی
۱۷۸	۶. تعلیم و تربیت و ارشاد مردم در جهت رسانیدن آنها به سعادت
۱۷۹	۷. توجه به علایق مردم و نفی تحمیل بر آنها
۱۷۹	۸. تأمین امنیت عمومی و رفاه نسبی در جامعه
۱۷۹	۹. توسعه و پیشبرد جامعه، در همه ابعاد آن
۱۸۰	اختیارات ولی فقیه
۱۸۷	فصل نهم: صدور انقلاب
۱۸۷	تعریف انقلاب

۱۹۰	انواع قیام و انقلاب
۱۹۱	انقلاب اسلامی ایران
۱۹۲	اهداف مبارزه و صدور انقلاب
۱۹۴	۱. توحید و دعوت به خدا
۱۹۴	۲. دعوت به اسلام در جهان
۱۹۵	۳. اجرای اهداف و ارزش های اسلامی
۱۹۵	۴. فدا شدن در راه اسلام
۱۹۶	۵. احیای هویت انسانی و اسلامی
۱۹۶	۶. تحقق عدالت و مبارزه با ظلم و ستم
۱۹۷	۷. صدور ارزش های اسلامی
۱۹۹	فصل دهم: وابستگی و استقلال
۱۹۹	مفهوم استقلال
۲۰۰	نظریه های استقلال
۲۰۰	۱. انزوای مطلق
۲۰۲	۲. عدم امکان تحقق استقلال
۲۰۲	۳. نسبیت استقلال
۲۰۴	۴. تبیین استقلال از نگاه امام خمینی رحمته الله علیه
۲۰۴	محورهای استمرار استقلال
۲۰۴	۱. استقلال فرهنگی
۲۰۶	۲. کادرسازی
۲۰۷	۳. استقلال اقتصادی
۲۰۸	۴. استقلال نظامی و دفاعی
۲۱۱	فصل یازدهم: حاکمان، دولتمردان، کارگزاران
۲۱۱	جایگاه قدرت و مناسب حکومتی
۲۱۴	ویژگی های کارگزاران

۲۱۴.....	۱. تزکیه نفس
۲۱۵.....	۲. اخلاص
۲۱۵.....	۳. اعتراف به اشتباه
۲۱۶.....	۴. انتقادپذیری
۲۱۶.....	۵. انضباط در مصرف بیت‌المال
۲۱۷.....	۶. تواضع
۲۱۷.....	۷. ساده‌زیستی
۲۱۷.....	وظایف کارگزاران
۲۱۷.....	۱. لزوم خدمتگزاری
۲۱۸.....	۲. حمایت از مردم و محرومان
۲۱۹.....	۳. عدالت‌پیشگی
۲۲۳.....	فصل دوازدهم: نظام سلطه و استکبار
۲۲۳.....	مفهوم ظلم و استکبار
۲۲۵.....	اهداف و ویژگی‌های مستکبران جهانی
۲۲۵.....	۱. منفعت‌طلبی
۲۲۶.....	۲. جهان‌خواری و به‌دست‌آوردن سلطه جهانی
۲۲۶.....	۳. عقب‌نگهداشتن مستضعفان از رشد واقعی
۲۲۷.....	۴. اضطراب درونی
۲۲۷.....	۵. غارت ذخایر اقتصادی و فرهنگی مستضعفان
۲۲۸.....	زمینه‌های نفوذ مستکبران
۲۲۸.....	۱. ایجاد اختلاف بین مردم مستضعف
۲۲۹.....	۲. ترویج فساد و فحشا
۲۳۰.....	۳. منزوی کردن نیروهای کارآمد و متعهد
۲۳۱.....	۴. استراتژی و اهرم‌های تهاجم مستکبران
۲۳۱.....	الف) تهاجم مستقیم

- ۲۳۱..... یکم. حمله نظامی مستقیم
- ۲۳۲..... دوم. ترور شخصیت‌های انقلابی
- ۲۳۲..... سوم. تحریم اقتصادی
- ۲۳۳..... ب) تهاجم غیرمستقیم
- ۲۳۳..... تهاجم فرهنگی
- ۲۳۸..... ج) تهاجم سیاسی
- ۲۳۸..... یکم. استفاده از سران خودفروخته و نیروهای نفوذی
- ۲۳۹..... دوم. تبلیغ و بزرگنمایی قدرت سیاسی استکبار
- ۲۴۰..... لزوم مبارزه با استکبار
- ۲۴۱..... شرایط لازم برای تحقق مبارزه موفقیت‌آمیز
- ۲۴۱..... ۱. آگاهی و هوشیاری
- ۲۴۲..... ۲. ایمان، تقوا و حق‌خواهی
- ۲۴۲..... ۳. وحدت صفوف مبارزان
- ۲۴۳..... ۴. همگانی کردن مبارزه
- ۲۴۴..... ۵. صبر و پایداری و پرهیز از رفاه‌طلبی
- ۲۴۷..... فصل سیزدهم: مسئله فلسطین
- ۲۴۸..... پیشینه تاریخی فلسطین
- ۲۵۲..... شکل‌گیری رژیم صهیونیستی و اشغال فلسطین
- ۲۵۶..... رابطه ایران و رژیم صهیونیستی در دوره پهلوی
- ۲۶۰..... انقلاب اسلامی و مسئله فلسطین
- ۲۶۵..... راهکارهای حل مسئله فلسطین
- ۲۶۵..... ۱. قطع روابط و انزوای صهیونیست
- ۲۶۶..... ۲. کمک‌های مالی و صرف وجوهات شرعی در امور مبارزان فلسطینی
- ۲۶۷..... ۳. کمک دولت‌ها به مبارزان فلسطینی
- ۲۶۷..... ۴. بسیج امکانات جهان اسلام برای حمایت از فلسطین

۲۶۸.....	۵. نفی وابستگی ها و خودخواهی های سران و دولت های اسلامی
۲۶۸.....	۶. نفی طرح های خائنانه سران دولت های اسلامی
۲۶۹.....	۷. مخالفت با خیانت های آل سعود به آرمان فلسطین
۲۶۹.....	۸. اتکای به ملت های مسلمان و ناامیدی از دولت های به ظاهر اسلامی
۲۶۹.....	۹. قیام ملت ها علیه اشغالگران فلسطین
۲۷۰.....	۱۰. بسیج عمومی مسلمانان جهان در روز قدس
۲۷۰.....	۱۱. شعارهای خالص و نفی شعارهای غیراسلامی
۲۷۳.....	ضمائم
۲۷۳.....	ضمیمه ۱: شجره نامه امام خمینی
۲۷۵.....	ضمیمه ۲: انقلاب سفید
۲۷۹.....	ضمیمه ۳: متن کامل سخنرانی تاریخی امام خمینی علیه کاپیتولاسیون
۲۹۰.....	ضمیمه ۴: متن کامل پیام حضرت امام خمینی علیه السلام به مناسبت پذیرش قطعنامه ۵۹۸
۳۲۱.....	ضمیمه ۵: متن نامه امام خمینی به گورباچف و پاسخ گورباچف به نامه امام خمینی
۳۲۹.....	ضمیمه ۶: حکم ازداد سلمان رشدی
۳۳۱.....	ضمیمه ۷: منشور روحانیت
۳۵۳.....	ضمیمه ۸: متن نامه امام خمینی در عزل آیت الله منتظری
۳۵۹.....	ضمیمه ۹: وصیت نامه الهی - سیاسی حضرت امام خمینی علیه السلام
۴۱۹.....	کتابنامه

مقدمه

امام خمینی رحمته الله علیه مؤسس و بنیان‌گذار نظام سیاسی - دینی و جمهوری اسلامی بر پایه ولایت فقیه است؛ نظامی که ازسویی، هدف عالی نهضت‌های پیامبران، امامان و عالمان و مصالحان انقلابی پیرو آنان است و از دیگر سو، پی‌ریزی جامعه‌ای است که نویدبخش حیات طيبة و تمدن اسلامی برای آینده بشریت و ان شاء الله زمینه‌ساز تحقق حکومت جهانی اسلام با امامت منجی یگانه عالم حضرت بقیه الله امام عصر عجل الله تعالی فرجه است.

امام خمینی رحمته الله علیه را که نظریه پرداز و معمار انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی است، می‌توان الگوی معیار در اندیشه سیاسی اسلام در دوره غیبت قلمداد کرد که نظریه‌پردازی و نظام‌سازی اسلامی را یکجا به منصبه ظهور رسانید. از این رو، مناسب است که در اندیشه‌های سیاسی ایشان واکاوی جدی صورت بگیرد و با صورت‌بندی آنها، امکان الگوگیری از آن اندیشه‌های والا را میسر ساخت.

متن پیش رو، مجموعه بررسی‌ها در اندیشه سیاسی و اجتماعی امام خمینی رحمته الله علیه در جامعه المصطفی العالمیه رحمته الله علیه بوده که به تدریج، با تنقیح و تصحیح به این صورت، به عنوان متن درسی، قابل عرضه گردیده است.

هرچند کتاب در سیزده فصل تنظیم شده، چهار بخش مفهومی بر این فصول حاکم است. فصول اول تا سوم، شامل زمینه‌ها، زمانه و ابعاد شخصیتی و علمی امام خمینی رحمته الله علیه است. فصول چهارم و پنجم، مفاهیم اساسی و مبانی اندیشه سیاسی امام

خمینی رحمته الله علیه را بررسی می‌کند. در فصل‌های ششم تا هشتم، حکومت اسلامی و ولایت فقیه، به عنوان عناصر اصلی و محوری اندیشه سیاسی امام خمینی رحمته الله علیه بررسی می‌شود. از فصل نهم تا سیزدهم، مصادیق مهمی به عنوان نمونه‌های عینی از اندیشه سیاسی امام رحمته الله علیه بازخوانی شده‌اند. ناگفته پیداست که مصادیق اندیشه سیاسی امام رحمته الله علیه منحصر به پنج موضوعی که بررسی شده‌اند نیست؛ بلکه به گستره حوزه سیاست، جامعه و تمدن اسلامی است؛ به این معنا که با توجه به مبانی اندیشه حضرت امام رحمته الله علیه می‌توان هر موضوع عرصه سیاست و اجتماع را مورد بحث قرار داد و نسبت آن را در دستگاه فکری و اندیشگی سیاسی امام خمینی رحمته الله علیه بررسی کرده و موضع ایشان را در قبال آن تعیین نمود.

بنابراین، بخش پایانی فرصتی را در اختیار استادان محترم قرار می‌دهد که در صورت تمایل می‌توانند مسئله مهم دیگری را موضوع بحث قرار دهند و بررسی کنند. این نوشتار، تلاش ناچیزی در تبیین اندیشه‌ها و دیدگاه‌های سیاسی آن بزرگ‌مرد فقیه، فیلسوف، عارف بالله، سیاست‌مدار، مجاهد فی سبیل‌الله و در یک عبارت، احیاگر اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله است. طبیعی است که هرچه عقاب بلندپرواز فکر و قلم اوج بگیرد، به ارتفاع محدودی از بی‌کران جو اندیشه‌های آسمانی او خواهد رسید. پس مناسب است که پیشاپیش، به نقص‌ها و نارسایی‌های این نوشته اذعان کنیم و از روح ملکوتی آن سفرکرده و همچنین از پیشگاه خوانندگان فرهیخته و عزیز پوزش بطلبیم.

قم، علی اصغر نصرتی^۱

۱۳۹۵